

Udgivet 16.05.2024

Grundvandsbeskyttelse og økologisk drift

Økologisk drift kan beskytte grundvandet, fordi der ikke bruges pesticider, og gødningsforbruget er reduceret. Der er dog nogle økonomiske forhold, du skal være opmærksom på.

Af Birgit Ingvorsen

Hvis din ejendom er blevet berørt af krav til driften for at beskytte grundvandet, kan det få betydning for, hvilke tilskud du kan opnå som økologisk landmand. Princippet er, at hvis et areal er omfattet af eller pålægges krav om f.eks. pesticidfri dyrkning, eller der er udbetalt økonomisk kompensation for indsatsen for grundvandet, kan man ikke søge om det tilskud, man får til økologisk drift. Det gælder også alle tinglyste aftaler eller servitutter, uanset om der er udbetalt kompensation eller ej. Økologitilskud bliver bl.a. givet for ophør med brug af pesticider, og man kan ikke blive kompenseret to gange for samme forpligtelse.

Tilskud til økologisk drift

Tilskud gives under bioordningen Økologisk arealstøtte. Den er opdelt i basistilskud og 3 mulige tillæg.

	Kr./ha/år
Økologisk basistilskud	1.200
Omlægningstillæg, 2 år	1.600
Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel	650
Frugt/bær-tillæg	4.000

Vejledning om bio-ordningen Økologisk arealstøtte i Tilskudsguiden (lbst.dk)
(/Sådan%20beskytter%20du%20grundvandet:%20Tema%20på%20LandbrugsInfo.)

Pesticidfri drift forud for omlægning til økologi

Hvis der hos en ikke-økologisk landmand bliver tinglyst et sprøjteforbud og/eller han får tildelt erstatning for pesticidfri drift, vil arealet i fremtiden ikke kunne få hverken økologisk basistilskud eller tilskud til omlægning til økologi, reduceret N eller frugt og bær. Det gælder også for nye ejere, hvis arealerne bliver handlet.

Pesticidfri drift på arealer med tilsagn om økologisk arealtilskud

For økologiske arealer med et 3- eller 5-årigt tilsagn om økologisk arealtilskud, der bliver omfattet af en rådighedsindskrænkning om pesticidfri drift eller andre krav svarende til økologisk drift (f.eks. BNBO), kan det have forskellige konsekvenser for den resterende tilsagnsperiode. Disse tilsagn udløber senest 31. august 2025. Det vil generelt ikke være muligt fremover at søge den 1-årige bio-ordning Økologisk arealstøtte.

Konsekvenser af pålagte krav, påbud, tinglysning eller anden lovgivning

Krav om økologisk jordbrugsproduktion

Hvis et areal med økologitilsagn bliver pålagt krav om økologisk jordbrugsproduktion eller tilsvarende krav efter anden lovgivning, bortfalder tilsagnet om Økologisk arealtilskud for det pågældende areal dog uden krav om tilbagebetaling. Det har derfor stor betydning, om der med de pålagte krav følger en tilsvarende økonomisk kompensation.

Krav om pesticidfri drift

Bliver tilsagnsarealet pålagt et specifikt krav om pesticidfri drift eller krav, der svarer til pesticidfri drift, så nedsættes basistilskuddet fra 870 kr. pr. ha til 55 kr./ha/år i resten af den 3- eller 5-årige tilsagnsperiode. Det er ikke muligt efterfølgende at søge 1-årig økologisk arealstøtte.

Forbud mod at tilføre gødning

Tilsvarende kan et pålagt forbud mod at tilføre gødning medføre, at tilsagn om tillæg for reduceret kvælstoftilførsel (N-tillæg) bortfalder. N-tillægget kan også bortfalde, hvis der bliver lagt lignende forbud på et tilsagnsareal, eller hvis tilsagnsarealet bliver pålagt en forpligtigelse til, at der bliver tilført mindre end 107 kg udnyttet N/ha. Det er muligt efterfølgende at søge 1-årigt økologisk arealstøtte, men ikke tillæg for reduceret kvælstoftilførsel.

Undgå krav om tilbagebetaling af økologitilskud

Hvis du ikke ønsker at fortsætte med økologisk drift under de nye betingelser for de enkelte tilsagnsarealer, har du mulighed for at opsigte hele dit tilsagn om Økologisk Arealtilskud. Normalt vil et ophør med økologisk drift i tilsagnsperioden medføre krav om tilbagebetaling af det allerede udbetalte tilskud. Det kan i denne situation undgås ved at benytte en såkaldt revisionsklausul.

Når Landbrugsstyrelsen har godkendt en indsendt erklæring om revisionsklausul bortfalder kravet om tilbagebetaling af tilskud, alle forpligtigelser i tilsagnet ophører, og arealet/bedriften kan ophøre med økologisk drift/certificering.

Du finder erklæringer og vejledninger om revisionsklausuler i en række situationer i Landbrugsstyrelsens tilskudsguide: [Tilskudsguiden for Økologisk Arealtilskud - flerårige tilsagn \(lbst.dk\)](https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/oekologisk-arealtilskud-fleraarige-tilsagn#c4800) (<https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/oekologisk-arealtilskud-fleraarige-tilsagn#c4800>)

Frivillige aftaler om pesticidfri drift

Hvis du indgår en frivillig aftale med f.eks. en kommune om pesticidfri drift, og aftalen indebærer en økonomisk kompensation til dig, opretholder du det eksisterende 3- eller 5-årige tilsagn. Du får

også den fulde udbetaling i resten af tilsagnsperioden. Efter udløbet af eksisterende tilsagn kan du ligesom ved pålagte krav ikke efterfølgende søge økologisk arealstøtte på arealet. Du kan heller ikke stoppe med økologisk drift i den igangværende tilsagnsperiode uden at skulle betale tilskuddet tilbage. Du kan ikke bruge revisionsklausulen, når man har indgået forpligtelsen frivilligt.

Hvis du erhverver eller forpagter et areal med et vilkår om pesticidfri drift, hvor der ikke indgår en økonomisk kompensation eller en tinglysning af aftalen, vil det fortsat være muligt både at opretholde tilsagn og søge nye tilskud til økologisk drift.

Information om indsatser, der beskytter grundvandet

Sådan beskytter du grundvandet: Tema på LandbrugsInfo.

(https://www.landbrugsinfo.dk/public/4/b/9/sadan_beskytter_du_grundvandet) Inspiration og viden om konkrete løsninger til at beskytte grundvandet på din bedrift, herunder hvilke løsningsmuligheder du har som lodsejer, hvis din jord berøres af rådighedsindskrænkninger om pesticidfri arealanvendelse.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Birgit Ingvorsen

Chefkonsulent

Regler, tilskud

+45 23 74 37 98

biin@icoel.dk